

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enarrationes Novae D. Martini Lutheri in Ionam Prophetam

Jonas, Justus

Haganoæ

Surge, & uade in ciuittem magnam Niniu[a]e, & prædica ibi &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36521

Surge, & uade in ciuitatem magnam Niniue, & prædica ibi &c.

Hic uidemus Deum non solos Iudæos agnoscere, sed etiam reliquos populos & gentes. Quem admodum Paulus Rom. 3. dicit: An Iudæorū Deus tantum, nonne & gentium? Hic propheta non dicit Niniuitas legem Iudaicam recepisse, sed tantum commendat eos, quod ad prædicationem suam, credentes Verbo Dei, mox conuersi sint & resipuerint. Hoc sanè forte & firmum argumentū est quo Iudæi possint retundi, & Christiana doctrina confirmari, atq; ideo dignū q̄ hic obseruemus. Ex hoc enim loco cōuincere & planè ἐπιστήμην possumus, contentiosos & pugnaces Iudæos, circumcisionem & legem Moysi non esse necessariam, ad consequendam iustitiam coram Deo: neq; uerū esse quod opinantur Iudæi, Israel carnalem tantum esse populum Dei, & fore ut totus mundus, omnes gentes carnaliter adiiciantur Iudæis, Mosen et Iudaismum recipiant. Nam hic Ionas testatur suo libro, & ostendit Niniuitas absq; lege & ritibus ac cultibus Iudaicis, tantum per fidē, & fructus fidei placuisse Deo, & satisfecisse, neq; quicquā amplius exegisse Deū. Nam si lex Moysi necessaria esset ad iustitiam, tunc Niniuitis quoq; fuisset necesse circums

I N I O N A M

endi. Nunc autem sola fide in Verbum Ione iustifi-
camur. Econtra autem inuenimus Deum exigere
fidē à Iudæis & opera bona, neq; prodesse eis cir-
cuncionem, & uarios cultus legis Mosi. Quem-
admodum Esaiæ 1. reijcit omnes egregios cultus ip-
sorum, & sacrificia. Et uidemus hunc locum Ione
pulchre concinere cum Paulo Rom. 2. quòd gentes
non habentes legem, ea quæ legis sunt, faciunt, &
Iudæi per literam & circuncionem præuaticato-
res inueniuntur legis. Vt facile hinc possis animad-
uertere, legem Mosi tantum Iudæis ad tempus dat-
tam esse, ad humiliandos & coercēdos eos haud
aliter atque sub pædago. Et Paulus Galat. 4. dic-
cit, nullo modo autem in hoc datā esse, ut per hanc
coram Deo iustificentur, sed potius ut per legem
mortificati, humiliati, sitiānt gratiam, confugiat ad
Christum. Sic nunc propheta Ione pulchre consu-
mat locum Pauli Roma. 3. non ex operibus legis,
sed per solam fidem nos absq; operibus iustificari.
Quæ fides postea non est ociosa, sed uere timet
Deum, uere cōfidit, benefacit proximo, ut hic in Ni-
niuitis uidemus. Si nunc Ninuitæ tunc nō obligati
erant ad legem Mosi, aut recipiendum Iudaismū,
cum lex et omnes cæremonie legis adhuc durabat
in populo, tempore quo Christus nondum uenerat.
Quāto minus nunc obligati sumus ad legem Mosi.

iam reuelato Christo, & Euangelio, & lege etiam apud Iudeos abrogata. Proinde lege Mosi, haud aliter atq; Niniuita nihil amplius opus habemus ad iustitiã, sed tantũ fide, quæ operatur & efficax sit.

Hoc dico, non tantum ad conuincendos solidis et firmis argumentis Iudeos, sed etiam propter nos, qui iam olim super hac doctrinæ sanæ, & ueritate Dei, non cum uno diabolo, quasi in acerrimo agone decertamus, & luctamur. Primũ enim Papa cum suis, Euangelium hoc salutis Nouam Doctrinã uocat, oneratq; nos multo grauioribus & pluribus legibus, quàm Moses: contenditq; in his sitam esse coram Deo iustitiã. An uero ea non est uetusta satis quæ tempore Ionæ, tanto tempore ante Christi aduentum fuerit, à tot prophetis, tanta contentione proclamata, & usq; ad sanguinem defensa. Deinde, an non satis efficax ad iustificandũ, cum hæc doctrina fidei Niniuitas Idololatrias iustificarit absq; lege & operibus legis Mosi, tum cum ne suspicari quidem poterat, quisq; unquam ullum Papatum, in mundo futurum. Deinde sunt phanatici quidam spiritus, qui lege Mosi onerare nos conantur, & Magistri Nostri, cum tamẽ non Mosi, nec Christi uerũ usum norint, cum nunquam didicerint, quatenus lege Mosi utendum sit, aut ad quos pertineat. Eiusmodi spiritus erant, qui tantis tumultibus in tem-

plis diruunt altaria, & statuas euertunt, ac pictas
 imagines ex mutis & miseris illis parietibus eradi-
 dunt, in cordibus ipsissimi Idololatræ tantum. Qui no-
 stros principes ac magistratus uolunt uti lege Mo-
 si in iudicijs & foro, qui tam furiosis clamoribus
 quiritantur, Verbum Dei est, uerbum Dei est, uer-
 bum Dei est: quasi uero omne Verbum Dei, ad om-
 nes æque pertineat, quasi uero nullum faciendum sit
 discrimen, quod Verbum Dei ad quos dictum sit, qui-
 busue mandatum sit. Verbum Dei erat, quo præce-
 piebatur Noë, ut edificaret arcam. Verbum Dei
 erat, quo Deus Abraham & Salomoni mandabat,
 alteri ut mactaret filium in holocaustum, alteri ut
 edificaret templum. At non ilico idem mihi est fa-
 ciendum, nam illud uerbum Dei ad me non est dic-
 tum. Mihi autem hoc generale Verbum & man-
 datum dictum & factum est: Resipiscite et credite,
 quæadmodum etiã hic Niniuitis. Proinde nõ est ut mi-
 hi occinas, Verbum Dei est, uerbum Dei est: sed oportet
 tibi diligenter esse attentum, an mihi hoc Verbum
 Dei, an alijs dictum sit, et postea parere uocationi.

Vide uero, quàm grauem & magnam prouidentia
 demandat hic Deus Ionæ. Nam unicum hunc, coram
 mundo uilem & contemptum Ionam, Deus prædica-
 torem constituit aduersus totam Monarchiã As-
 syriorum, contra tantum Regem & eius principes.

Cum au-

Cum autē aliās nō modo magni negotij, sed & maximū periculi res sit, coram mundi potentibus prædicare ueritatē Dei, qui omnium minime ferre possunt, ut libere obiurgentur eorū scelera, sed quod libet, licere sibi uolunt, magnum profecto onus hic imponitur Ionæ, annunciādi illis omnibus eorū scelera. Et nisi Deus postea animasset Ionam, iuxta illud Hierē. Ponā te ut columnam ferreā: nisi apertionem oris ei dedisset ἐν τῷ ἔργῳ πᾶσι πᾶσι, rei gravitate, & oneris magnitudine conterritus, resistisset, & ne postea quidē hoc ausus esset. Num putas Ionam sepe reputasse apud se quo mitteretur, scilicet non ad oppidulum aliquod tenue & rusticianum, sed ad potentissimum orbis Monarcham, in illam regiam aulam, & maximā urbem, ubi tot principes, tot mundi sapientes, tot proceres florentissimi regni, tot luxu & opibus per diti magnates erant, inter quos multi, non modo coram mundo honesti & boni uiri, sed & omnis uirtutis genere insignes, præcellentes, & esse et haberi uolebāt. His nunciantis hominibus repente exoritur hic uilis et contemptus Ionas, non modo censor ac magister uitæ & morum, sed & nuntius æternæ iræ Dei, & prima uoce damnaturus hanc totam speciem honestissimæ uitæ, & liberrime in publico declamaturus hæc omnia coram Deo, impia, proiecta, & in-

I N I O N A M

quinatissima esse peccata. Hoc igitur nunc subire
onus (præsertim ad tantum tyrannum) planè dif-
ficilius, & magis arduum omnino fuit, quàm nunc
animo concipere, aut ulla cogitatione imaginari
possimus. In summa, hæc historia uidetur frigida,
& non afficit ualde nos, quia nos tunc non adfui-
mus, nec sensimus magnitudinem periculi, re tunc
præsentem. Si nos similia experiri deberemus, aut si
huic rei adfuissemus, tum res longe absurdissima, et
stultissima nobis uisa fuisset, unicum hominem
mitti ad expugnandam et euertendam Verbo Dei
tantam Monarchiã. Quid putas iudicaturum mun-
dum? si ego unus aut tu aut aliquis mendicus mitte-
retur ad Dominatorẽ iam totius Asiæ &c. regem
Turcarum, ad obiurgandũ eum, ac principes eius
apicula aut musca uideretur mitti ad prosternen-
dos muros Babylonis. Quàm sæpe uisum est Italis
et Romæ Curtisanis ridiculũ, quãdo aliquis Romæ
ausus fuit mutire contra Papam. Sed hoc fit ad eru-
ditionem & consolationem nostram. Quantumuis
enim opera Dei uideãtur inepta, ridicula, & omni-
no stultissima coram mundo, tamen quando incipit
aliquid Deus, etiam cum omnia appareãt despera-
ta, ipse mirabili sapientia & potentia sua pertrahit.
Stultũ enim Dei sapientius est hominibus. 1. Co-
rinth. 1. Hoc ostendit hic in Iona.

Et supra